

ZNACZENIE LATERALIZACJI

Czym jest lateralizacja? Jak ją zbadać?

CZYM JEST LATERALIZACJA?

Lateralizacja jest funkcjonalną, czynnościową dominacją jednej ze stron ciała – prawostronną lub lewostronną. Prawidłowo rozwijająca się lateralizacja u dziecka jest niezmiernie ważna dla jego rozwoju psychoruchowego.

KIEDY USTALA SIĘ LATERALIZACJA?

Choć pierwsze objawy można zaobserwować już w późnym niemowlęctwie, lateralizację ocenia się później. Praworęczność stabilizuje się zazwyczaj ok. 2-3 roku życia, leworęczność ok. 3-4 roku życia. Ostatecznie do wieku 6-7 lat powinna wykształcić się dominacja jednej ze stron.

Choć najwyraźniej zaznacza się w czynnościach manualnych, nie ogranicza się jedynie do pracy rąk, ale przewagę stronną zauważyć można także w zakresie pracy nóg, tułowia, funkcji oczu, uszu.

JAK JĄ ZBADAĆ?

Dominację stronną ocenia specjalista, jednak orientacyjnie także rodzic może ją zbadać za pomocą prostych testów:

- oko- dziecko patrzy przez lunetę
- ucho- dziecko przykłada telefon lub uszę do ucha
- ręka- którą ręką dziecko sięga po zabawkę, wskazuje, pisze, rysuje
- noga- która nogą dziecko kopie piłkę, od której nogi zaczyna wchodzić po schodach.

ZNACZENIE LATERALIZACJI

Rodzaje lateralizacji

ZARÓWNO WZORZEC LATERALIZACJI PRAWOSTRONNEJ, JAK I LEWOSTRONNEJ JEST PRAWDŁOWY!

Nie przestawiamy ucznia "leworęcznego" na wykonywanie czynności prawą ręką! Może to skutkować zaburzeniami koncentracji, pamięci, mowy, a także innymi, jak: lęki ataki złości, moczenie nocne.

3. LATERALIZACJA NIEUSTALONA

Gdy nie ma ustalonej przewagi stronnej poszczególnych narządów ruchu i zmysłów. Przejawia się np. oburęcznością, obuocznością.

1. LATERALIZACJA JEDNORODNA:

- PRAWOSTRONNA- dominacja prawej ręki, oka, nogi (świadczy o dominacji lewej półkuli)
- LEWOSTRONNA- dominuje lewa ręka, oko i lewa noga (dominacja prawej półkuli mózgu)

2. LATERALIZACJA SKRZYŻOWANA

Obserwuje się ją, kiedy występuje wyraźna przewaga czynnościowa narządów ruchu i zmysłów, ale nie po tej samej stronie, np. dzieci leworęczne, ale prawonóżne. Lateralizacja skrzyżowana w zakresie ręki i oka powoduje zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej.

ZNACZENIE LATERALIZACJI

Zaburzenia lateralizacji

KONSEKWENCJE ZABURZONEJ LATERALIZACJI:

- problemy w orientacji w schemacie ciała oraz przestrzeni,
- mylenie stron prawa-lewa,
- ogólna niezgrabność ruchowa,
- zaburzenia koordynacji ruchowej i wzrokowo-ruchowej,
- niska sprawność motoryczna dłoni oraz grafomotoryczna
- trudności w czytaniu i pisaniu.

O zaburzeniach lateralizacji u dzieci mówimy zarówno w przypadku lateralizacji skrzyżowanej, jak i nieustalonej.

JAK WSPIERAĆ DZIECKO Z ZABURZONĄ LATERALIZACJĄ?

- doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej;
- utrwalanie orientacji w schemacie własnego ciała, przestrzeni;
- usprawnianie analizy, syntezy wzrokowej;
- trening pamięci wzrokowej (symultanicznej, sekwencyjnej);
- usprawnianie motoryki małej
- doskonalenie technicznej strony czynności pisania (prawidłowego chwytu narzędzia piszącego, doboru odpowiedniej siły nacisku ręki w trakcie pisania);
- utrwalanie prawidłowych nawyków ruchowych podczas pisania (nieodrywanie ręki od papieru, zachowanie kierunku od strony lewej ku prawej, z góry na dół, okrężnie: zgodnie z kierunkiem ruchu wskazówek zegara).